

Jaarverslag VTH Uitvoeringsprogramma 2025

Provincie Zeeland

Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Datum: mei 2026

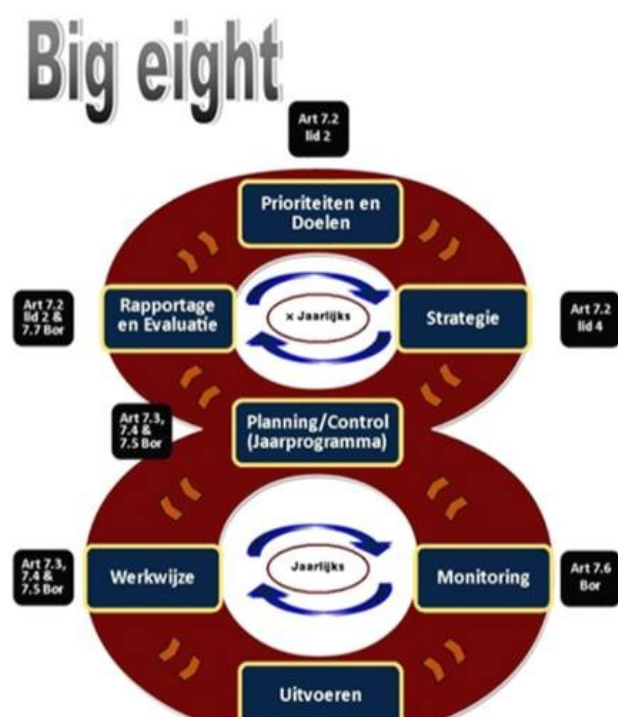
1. Inleiding.....	4
1.1. Zeeuwse prioriteiten.....	4
1.2. Lokale/provinciale prioriteiten.....	5
2. Samenvatting en Conclusie.....	7
3. Bouwwerken en Bouwen.....	9
3.1. Bouwtoezicht.....	9
3.2. Strijdig gebruik ruimtelijke ordening.....	9
3.3. Asbest (bedrijfsmatig).....	9
3.4. Huisvesting arbeidsmigranten en seizoenswerkers.....	9
3.5. Borgen van middelen en kwaliteit thema Bouwwerken/Bouwen.....	9
4. Infrastructuur	10
5. Milieu.....	11
5.1. Zwaardere bedrijven/MBA's.....	11
5.2. Afval (bedrijfsmatig).....	11
5.3. Energie en duurzaamheid.....	12
5.4. Vuurwerkinrichtingen.....	13
5.5. Bodem (saneringen, opslag van grond, bagger).....	14
5.6. Lucht.....	15
5.7. Circulaire economie (Lokale prioriteit).....	15
5.8. Luchtvaart (Lokale prioriteit).....	16
5.9. Geluid (Lokale prioriteit).....	16
5.10. Stiltegebieden (Lokale prioriteit).....	17
5.11. Lichthinder en duisternis (Lokale prioriteit).....	17
5.12. Borgen van middelen en kwaliteit thema Milieu.....	18
6. Water.....	19
6.1. Waterkwaliteit.....	19
6.2. Waterkwantiteit.....	19
6.3. Zwemwater (Lokale prioriteit).....	20
6.4. Borgen van middelen en kwaliteit thema Water.....	20
7. Natuur.....	21
7.1. Hinderlijk verblijf in natuurgebieden/zeeweringen.....	21
7.2. Natuurbrandrisico.....	21
7.3. Gebiedsbescherming/ behoud natuurwaarden.....	21
7.4. Soortenbescherming.....	21

7.5. Kappen van bomen/ houtopstanden (Lokale prioriteit).....	22
7.6. Naleving regels in aandachtsgebieden natuur (Lokale prioriteit).....	22
7.7. Regie op groene handhaving (Lokale prioriteit).....	22
7.8. Vergunningverlening (Lokale prioriteit).....	23
7.9. Borgen van middelen en kwaliteit thema Natuur.....	23
8. Leefbaarheid.....	24
9. Samenwerking.....	25
9.1. Ondernijning.....	25
9.2. Beleidsafstemming.....	26
9.3. Ketentoezicht.....	26
9.4. Uitwisseling expertise.....	27
9.5. Inhoudelijke samenwerkingsprojecten.....	27
9.6. Borgen van middelen en kwaliteit thema Samenwerking.....	28
10. Ontwikkelingen en vooruitblik.....	29
11. Concluderend overzicht inzet op alle thema's.....	31
12. Bijlagen.....	32
12.1. Bijlage Afkortingenlijst.....	32
12.2. Rapportage Kwaliteitscriteria 3.0.....	32

1. Inleiding

Gemeenten en Provincie zijn vanuit de Omgevingswet (Ow) verplicht om een jaarverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) vast te stellen, behorende bij het VTH Uitvoeringsprogramma (artikel 13.11 van het Omgevingsbesluit). Dit is het jaarverslag VTH Uitvoeringsprogramma 2025 van de Provincie Zeeland. Alle bevoegde gezagen in Zeeland hanteren dezelfde opbouw van zowel het uitvoeringsprogramma als het jaarverslag. Dit vloeit voort uit het gezamenlijke Uitvoerings- en Handhavingsbeleid (voorheen VTH-beleid) dat gericht is op een eenduidige en voor burgers en bedrijven herkenbare uitvoering van VTH-taken. Deze eenduidigheid maakt onderlinge afstemming en samenwerking makkelijker en draagt bij aan een integrale aanpak. Het jaarverslag volgt de opbouw van het VTH Uitvoeringsprogramma.

Het Jaarverslag VTH Uitvoeringsprogramma vult in de beleids- en uitvoeringscyclus voor VTH (big-8) (zie figuur 1) de stap in van 'rapportage en evaluatie' op het gebied van VTH. Op basis van de gepresenteerde informatie kan tot bijstelling van prioriteiten en doelen besloten worden.

Figuur 1. Big 8, ofwel de beleids- en uitvoeringscyclus

1.1. Zeeuwse prioriteiten

Op basis van een gezamenlijke probleem- en risicoanalyse heeft het Bestuurlijk Overleg Omgevingsrecht (BOOR) de Zeeuwse VTH-prioriteiten bepaald. De probleem- en risicoanalyse is gebaseerd op de volgende criteria:

- De maatschappelijke betekenis van wat er kan gebeuren als bepaalde regels niet kunnen worden nageleefd;
- Het naleefgedrag ofwel de kans dat er overtredingen plaatsvinden.

Op basis van de gezamenlijke probleem- en risicoanalyse die is opgenomen in het VTH-beleid Zeeland 2024 zijn onderstaande prioriteiten vastgesteld.

Figuur 2. Probleem en risicoanalyse VTH-beleid 2024

In het VTH-UP 2025 is aangegeven dat de regionale prioriteiten nog niet overal concreet genoeg waren en niet altijd goed aansloten bij de Provinciale taken. Met het vaststellen van het geactualiseerd Uitvoerings- en Handhavingsbeleid 2025, dat op 1 november 2025 in werking is getreden, zijn nieuwe regionale prioriteiten vastgesteld. Daardoor heeft in 2025 is geen verdere regionale uitwerking meer plaatsgevonden van de prioriteiten uit het VTH-UP 2025. Om die reden is een nadere terugkoppeling over deze regionale prioriteiten in dit jaarverslag niet mogelijk en is deze achterwege gelaten.

De nieuwe regionale prioriteiten, die onderdeel zijn van het uitvoerings- en handhavingsbeleid Zeeland 2025 (vastgesteld d.d. 21 oktober 2025), worden in 2026 regionaal verder uitgewerkt en uitgevoerd. Deze nieuwe regionale prioriteiten zijn:

- Integraal beleid
- Vergunningen actueel
- Toezicht en ondermijning
- Waterkwaliteit
- Brandgevaar en calamiteiten
- Biodiversiteit en stikstof

De nieuwe prioriteiten maakte geen onderdeel uit van het VTH-UP 2025 en daarmee ook niet van het Jaarverslag VTH Uitvoeringsprogramma 2025.

1.2. Lokale/provinciale prioriteiten

In aanvulling op de regionale prioriteiten hebben we op basis van lokale doelen en omstandigheden prioriteiten gesteld. Deze lokale doelen zijn vastgesteld in: Zeeuwse omgevingsvisie deel A, deel B d.d. 15 december 2023, het Milieuprogramma Provincie Zeeland 2023-2027 d.d. 3 februari 2023, Omgevingsverordening Zeeland d.d. 15 december 2023, regionaal waterprogramma 2022-2027 Provincie Zeeland d.d. 12 november 2021. Onder lokale prioriteiten zijn ook thema's opgenomen die nog niet als

VTH-taken te duiden zijn, zoals bijvoorbeeld Licht en Duisternis en Circulariteit. Deze thema's zijn wel relevant in hun bijdrage aan de gestelde milieudoelen vanuit het Milieuprogramma 2023-2027. Deze thema's zijn daarom meegenomen in onderliggend jaarverslag.

De voortgang van de gestelde VTH-prioriteiten opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2025 meten we met indicatoren: meetbare (tussen)resultaten die de effectiviteit aantonen. We geven voor elk subdoel een toelichting van de status en laten zien in hoeverre of het is behaald. Dit geven we weer door middel van batterijen. In de onderstaande tabel is de betekenis per icoon aangegeven.

	Voldoet
	Voldoet grotendeels
	Voldoet niet geheel
	Voldoet niet
	Geen oordeel mogelijk

Waar lokale prioriteiten worden beschreven, wordt, voor zover beschikbaar, verwezen naar de Eindrapportage 2025 van Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR) en de Monitoringsrapportage 2025 van het Milieuprogramma 2023-2027.

Kwaliteitscriteria

Taken die belegd zijn bij onze Omgevingsdiensten worden uitgevoerd volgens de Kwaliteitscriteria. In de bijlage rapportage Kwaliteitscriteria 3.0 zijn de rapportages over kwaliteitscriteria opgenomen, zowel van Provincie Zeeland zelf als van onze beide omgevingsdiensten. In deze rapportages wordt aangegeven of de in 2025 uitgevoerde VTH-werkzaamheden conform de Kwaliteitscriteria 3.0 toegepast zijn en waar dit niet het geval was, wordt het toegelicht.

2. Samenvatting en Conclusie

In dit Jaarverslag VTH Uitvoeringsprogramma is inzichtelijk gemaakt in hoeverre de doelen uit het VTH-uitvoeringsprogramma 2025 door de Provincie Zeeland zijn gehaald. Het verslag is daarmee een belangrijke basis voor bijsturing op het bereiken van de doelen en beleid. In 2025 is de uitvoering van VTH-taken beïnvloed door meerdere ontwikkelingen. De doorwerking van het inwerkingtreden van de Omgevingswet, de krapte op de arbeidsmarkt en de beschikbare uitvoeringscapaciteit bij zowel de Provincie als de omgevingsdiensten hebben effect gehad op de mate waarin we taken konden uitvoeren.

BRIKS

De omgevingsdiensten hebben met advies van gemeenten bij provinciale inrichtingen BRIKS-taken (bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen) uitgevoerd. Om een eenduidige kwalitatieve werkwijze voor vergunningverlening, toezicht en handhaving te waarborgen, is het uitvoeringskader BRIKS 2025 opgesteld. Door afspraken te verduidelijken en werkwijzen beter op elkaar af te stemmen, wordt de uitvoering verbeterd. Dit blijft, samen met het aantonen van het voldoen aan de kwaliteitscriteria, een aandachtspunt voor verdere doorontwikkeling in 2026.

Milieu

Op het gebied van milieu en veiligheid zijn de Seveso-, RIE-4-bedrijven en overige provinciale bedrijven risicogericht geïnspecteerd. Alle Seveso- en RIE4 bedrijven zijn gecontroleerd en het naleefpercentage daarbij was 64%. Daarmee is dat iets gestegen ten opzichte van 2024 (58%) en vergelijkbaar voor het DCMR werkgebied. Het actualiseren van vergunningen is een aandachtspunt. Voor het thema energie en duurzaamheid geldt dat de beoogde effecten niet volledig zijn behaald; de CO₂-uitstoot van de Zeeuwse industrie is in 2024 licht gestegen met 3% ten opzichte van 2023. Daartegenover staan positieve ontwikkelingen bij individuele bedrijven, waarbij technieken zijn ingezet om emissies te reduceren. Binnen het thema bodem is vooruitgang geboekt. Onaanvaardbare risico's op spoedlocaties zijn grotendeels weggenomen of beheerst. Verder is in 2025 de volledige uitvoering van de bodemtaken bij Seveso- en RIE-4-bedrijven overgedragen van RUD Zeeland naar DCMR.

De luchtkwaliteit in Zeeland voldoet aan de geldende Europese normen. Tot slot blijkt bij het thema geluid dat er sprake is van een blijvend hoog aantal klachten met name veroorzaakt door één specifiek provinciaal bedrijf. Uit geluidsonderzoek zijn geen overtredingen van de voorschriften naar voren gekomen, maar het heeft wel geleid tot een gerichte aanpak.

Natuur

Op het gebied van natuur is door de Provincie uitvoering gegeven aan het aspect vergunningverlening en door de RUD Zeeland aan natuurtoezicht en handhaving. Dit is grotendeels gegaan conform het jaarplan 2025. Uitzondering hierop is het onderdeel 'Regie op groene handhaving'.

In 2025 werkten de Provincie en de RUD samen aan een optimalisatieplan voor natuurtoezicht en handhaving. Daarbij bleek het beleggen van de regierol bij RUD Zeeland niet optimaal; het verdient de voorkeur deze regierol terug te leggen bij de Provincie om de koppeling met inhoudelijke natuurdoelen en prioriteiten te versterken en de regie richting ketenpartners efficiënter in te richten. Door de focus op deze optimalisatie is in 2025 minder aandacht besteed aan het opstellen van jaarlijkse documenten, zoals het Handhavingsuitvoeringsplan en de jaarkalender.

Daarnaast speelden er in 2025 nog de volgende opvallende zaken:

- De groei van verduurzaming en woningbouw leidt tot meer activiteiten met risico's voor gebouw bewonende soorten. Vergunningverlening krijgt meer complexe vragen. Hierdoor lukt het niet altijd om de beoordeling binnen de wettelijke termijnen af te ronden en toezicht hierop vraagt specialistische kennis om naleving te borgen.
- Door landelijke ontwikkelingen rondom stikstof staan vergunningverlening en handhaving onder grote druk. Nieuwe juridische uitspraken maken dat ook eerder vergunde of meldplichtige activiteiten opnieuw beoordeeld moeten worden, wat de werkdruk verder vergroot.

Ondermijning

Op het thema ondermijning is ingezet op meer gerichte en risico gestuurde aanpak. De Provincie Zeeland heeft Bibob onderzoeken uitgevoerd, zonder dat dit tot maatregelen leidde en heeft een nieuwe Bibob-beleidsregel vastgesteld met een signaalgerichte benadering. Daarnaast is geïnvesteerd in regionale samenwerking en de voorbereiding van een Zeeuws dreigingsbeeld.

Kwaliteitscriteria

De Provincie Zeeland voldoet op hoofdlijnen aan de kwaliteitscriteria 3.0 voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De uitvoering van het overgrote deel van de deskundigheidsgebieden (kritieke massa) is belegd bij de omgevingsdiensten RUD Zeeland en DCMR. Alleen natuurvergunningverlening voert Provincie Zeeland zelf uit. DCMR voldoet aan de kwaliteitscriteria 3.0 (kritieke massa) en aan de procescriteria. Het onderdeel competentie profielen is in de jaarrapportage over 2025 nog niet opgenomen door DCMR en daarmee nog niet inzichtelijk gemaakt. Voor RUD Zeeland blijkt uit de aangeleverde rapportage dat niet op alle deskundigheidsgebieden zelfstandig aan de eis voor kritieke massa en procescriteria wordt voldaan. Verder geeft het rapport op hoofdlijnen inzicht in de competentieprofielen. Voor zowel het inzichtelijk krijgen van de kwaliteit op BRIKS-taken, de taken vallend onder Cultuurhistorie, het voldoen aan de competentieprofielen en de actie- en verbeterpunten vanuit het RUD Zeeland rapport pakt de Provincie Zeeland dit, in overleg met beide omgevingsdiensten, in 2026 verder op.

Conclusie

In 2025 heeft de uitvoering van VTH-taken, waar de Provincie Zeeland bevoegd gezag voor is, in grote lijnen volgens het uitvoeringsprogramma verlopen; zie hiervoor de rapportage. Dit heeft geleid tot zichtbare resultaten op meerdere thema's. Tegelijkertijd laat het Jaarverslag VTH Uitvoeringsprogramma zien dat niet alle beoogde doelen volledig zijn gehaald en dat op verschillende onderdelen sprake is van aandachtspunten of ontwikkelopgaven.

In 2025 is een belangrijke basis gelegd door verdere doorontwikkeling van VTH in Zeeland, onder meer via de vaststelling van het regionale Uitvoerings- en Handavingsbeleid Zeeland 2025. In 2026 bouwen we hierop voort, met de verdere uitwerking van regionale prioriteiten. Ook zetten we in 2026 actief in op de voorbereiding van een nieuw Milieuprogramma na 2027.

3. Bouwwerken en Bouwen

De Provincie Zeeland voert BRIKS-taken (bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen) uit bij bedrijven waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd gezag is. Voor Seveso- en RIE-4-bedrijven gebeurt dit onder regie van DCMR; voor overige Provinciale bedrijven onder regie van RUD Zeeland. Bij de beoordeling van BRIKS-taken wordt getoetst aan alle van toepassing zijnde actuele wet- en regelgeving, toetsings- en beleidskaders en de provinciale beleidsregels. Door de omgevingsdiensten zijn hierover afspraken gemaakt met enkele Zeeuwse gemeenten voor het leveren van inhoudelijke expertise en de uitvoering van deze taken. Om tot een kwalitatieve goede en eenduidige werkwijze voor vergunningverlening, toezicht en handhaving te komen, zijn kaders en afspraken vastgelegd in het Uitvoeringskader BRIKS 2025.

De Provincie Zeeland werkt samen met beide omgevingsdiensten en de betrokken gemeenten om beter inzicht te krijgen in de uitgevoerde BRIKS-taken bij provinciale inrichtingen. De afstemming tussen de partijen en het werkproces kunnen nog nader op elkaar afgestemd worden. Door afspraken duidelijker te maken en werkwijzen beter op elkaar aan te laten sluiten, wordt de samenwerking verder verbeterd.

3.1. Bouwtoezicht

Regionale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Bouwtoezicht (BRIKS-taken)	Bouw- en verbouwactiviteiten vinden op veilige, gezonde en duurzame wijze plaats	 Voldoet niet geheel

3.2. Strijdig gebruik ruimtelijke ordening

Dit thema is in het kader van VTH voor de Provincie Zeeland niet van toepassing.

3.3. Asbest (bedrijfsmatig)

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Regionale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Veilig saneren van asbest, i.v.m. gezondheid, door bedrijven	Bedrijven saneren asbest op een veilige wijze op de locatie en voor de omgeving. Dit geldt ook voor sanering bij incidenten.	 Voldoet niet geheel

De inhuur van RUD Zeeland door DCMR voor het opstellen van asbestadviezen is in het afgelopen jaar hoger uitgevallen dan begroot. Dit komt doordat er in 2025 veel meer asbestadviezen waren dan in 2024. De stijging in het aantal dossiers heeft geleid tot extra inzet en daarmee hogere kosten voor de inhuur van specialistische capaciteit.

3.4. Huisvesting arbeidsmigranten en seizoenwerkers

Dit thema is in het kader van VTH voor de Provincie Zeeland niet van toepassing.

3.5. Borgen van middelen en kwaliteit thema Bouwwerken/Bouwen

In hoofdstuk 11 zijn de rapportages van de omgevingsdiensten opgenomen, met daarin de verantwoording van de urenrealisatie en het financiële resultaat over het kalenderjaar 2025.

4. Infrastructuur

Dit thema is in het VTH-UP 2025 nog niet meegenomen voor de Provincie Zeeland. In het VTH-UP 2026 is dit thema wel opgenomen.

5. Milieu

Met het milieuprogramma 2023–2027 werkt de provincie Zeeland aan het centrale doel: Een schoon, gezond en veilig Zeeland, met een beschermde en versterkte milieukwaliteit. RUD Zeeland en DCMR voeren namens de provincie de VTH-taken uit. RUD Zeeland is verantwoordelijk voor vergunningverlening en toezicht bij provinciale bedrijven, met uitzondering van Seveso-inrichtingen. Voor hoog-risicobedrijven (Seveso en RIE-4) vervult DCMR deze rol. Beide organisaties voeren het basistakenpakket uit, aangevuld met de door de provincie vastgestelde lokale prioriteiten.

5.1. Zwaardere bedrijven/MBA's

Onder zwaardere bedrijven verstaan wij bedrijven die milieubelastende activiteiten (MBA's) uitvoeren, zoals genoemd in hoofdstuk 3 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL) en Seveso- en RIE-4 bedrijven.

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Regionale prioriteit ¹	Subdoel	Resultaat
Bedrijven (Seveso)	Zeeuwse bedrijven functioneren binnen de grenzen van de vastgestelde risiconormen Vergunningen zijn actueel (Seveso: elke 5 jaar, niet-Seveso: elke 10 jaar)	 Voldoet grotendeels.

Vanuit een programmatische, risicogerichte aanpak zijn de Zeeuwse Seveso- en RIE-4 bedrijven in 2025 geïnspecteerd. Het gaat hierbij om de branches tank op- en overslag, chemische bedrijven, raffinaderijen en bedrijven voor op- en overslag van gevaarlijke stoffen. Geconstateerd wordt dat de bedrijven in Zeeland de vergunningvoorschriften op een vergelijkbaar niveau naleven als bedrijven in de rest van het werkgebied van DCMR. Het nalevingspercentage betrof 64% (aantal inspecties waarbij geen overtredingen zijn geconstateerd: ten opzichte van het aantal uitgevoerde preventieve inspecties). Het nalevingspercentage is hierbij iets gestegen ten opzichte van 2024 (58%). Tegelijkertijd is vast komen te staan dat vijftien omgevingsvergunningen geactualiseerd moeten worden. Dit heeft vooral te maken met de actuele aandacht voor de thema's, zoals water, (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen en energietransitie. Het percentage actuele vergunningen is daarmee 46,5% in 2025. In 2025 zijn zeven actualisatietoetsen zijn uitgevoerd waaruit naar voren kwam dat de laatst aangewezen Publicatiereeks Gevaarlijke stoffen (PGS) niet was opgenomen. Dat zorgt, met het relatief kleine aantal bedrijven (24) voor een daling ten opzichte van vorig jaar (71%). Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen wij naar de Eindrapportage van het Werkplan DCMR 2025.

5.2. Afval (bedrijfsmatig)

Het thema bedrijfsmatig afval wordt meegenomen in de integrale vergunningverlening en het toezicht, conform de wettelijke eisen. Voor zover dit onderwerp verband houdt met de circulaire economie, wordt dit toegelicht in paragraaf 5.7 Circulaire economie.

¹ Regionale prioriteiten zijn nog niet concreet genoeg en/of niet voldoende passend voor Provinciale taken. Dit behoeft nog verdere doorontwikkeling en afstemming.

5.3. Energie en duurzaamheid

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

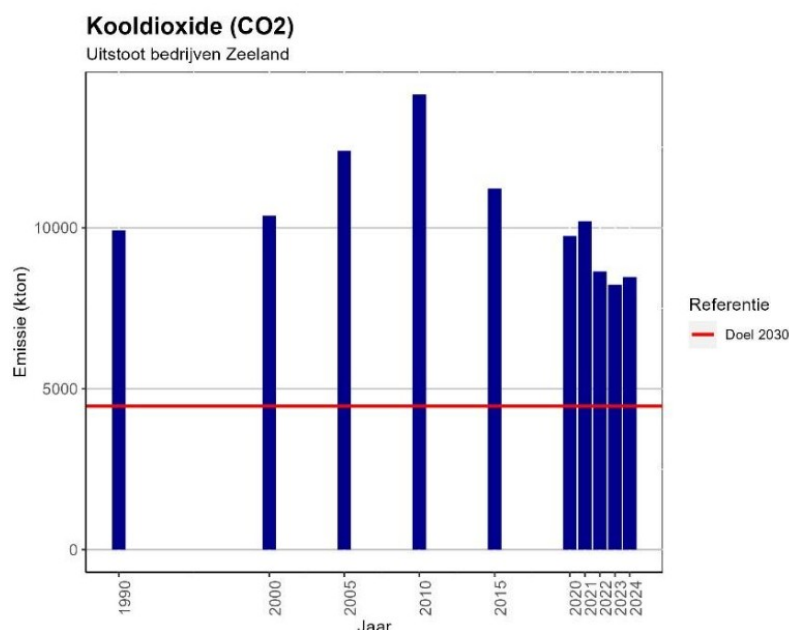
Regionale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Energie en duurzaamheid	Bedrijven investeren in wettelijk verplichte energiebesparingsmaatregelen en benutten mogelijkheden voor duurzame energieopwekking	 Voldoet grotendeels
Lokale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Energie en duurzaamheid	Reductie CO ₂ (Koolstofdioxide) uitstoot bij bedrijven door energiebesparing	 Voldoet niet geheel

Energiebesparingsmaatregelen

RUD Zeeland en DCMR controleren jaarlijks een selectie van bedrijven op het voldoen aan de energiebesparingsplicht. Bedrijven moeten voldoen aan de in informatie- en de onderzoeksplicht. Voor meer informatie wordt verwezen naar de Monitoringsrapportage 2025 van het Milieuprogramma 2023-2027.

Uitstoot koolstofdioxide (CO₂)

Bedrijven zijn verplicht hun jaarlijkse emissies op te geven in een elektronisch milieujaarverslag (e-MJV). De analyses over 2025 zijn op het moment van rapporteren nog niet beschikbaar; daarom wordt gerapporteerd over 2024. De uitstoot van de Zeeuwse bedrijven in 2024 is 3% hoger dan in 2023. Op nationaal niveau heeft de industrie 1,5% meer broeikasgassen uitgestoten, terwijl de elektriciteitssector 3% minder uitstootte dan in 2023. De industriële bedrijven, inclusief de elektriciteitssector, in Zeeland stoten in 2024 samen 8,5 Megaton CO₂ uit. Die uitstoot komt voornamelijk van vier bedrijven (Dow, Yara, Zeeland Refinery en Sloe Centrale BV.)

Figuur 3. De CO₂ uitstoot van de industrie in Zeeland van 2000-2024 (bron: rapportage Emissies bedrijven Zeeland, trend voor 2000 – 2024, DCMR)

Voortgang maatwerkaanpak verduurzaming industrie

De maatwerkaanpak verduurzaming industrie is een initiatief om de CO₂ uitstoot bij de 30 grootste industriële uitstoters versneld terug te dringen. In Zeeland betroffen dit de bedrijven Zeeland Refinery, Dow en Yara.

Het project WESP bij Yara is een voorbeeld van hoe maatwerk aanpak in de industrie kan leiden tot zowel technologische vooruitgang als een schone leefomgeving. Door innovatieve oplossingen te combineren met een zorgvuldige vergunningverlening en samenwerking met de omgeving laat dit project zien hoe complexe uitdagingen doelgericht aangepakt kunnen worden. Het maatwerktraject met Yara is in 2025 succesvol afgerond met concrete afspraken over aanzienlijke reductie van CO₂ en ammoniak en nitraat houdende stof. Zie ook Eindrapportage 2025 DCMR paragraaf 3.5 'Uitgelicht: Yara'.

Medio 2025 heeft de toenmalige minister van Klimaat en Groene Groei de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van de maatwerkaanpak. In deze brief heeft de minister aangegeven dat de trajecten worden gestopt voor de bedrijven waarbij het niet de verwachting is dat er uiterlijk 2030 sprake is van concrete CO₂-reductie. Voor de Zeeuwse bedrijven betekende dit dat het traject met Dow is gestopt. Wel is afgesproken dat partijen zich inspannen om gezamenlijk te blijven zoeken naar mogelijkheden voor verduurzaming. Het traject met Zeeland Refinery wordt voortgezet met als doel om in 2026 tot concrete afspraken te komen.

5.4. Vuurwerkinrichtingen

Vanaf 2002 werken verschillende overheden structureel samen om de naleving van het Vuurwerkbesluit te bevorderen. Dit met als doel om incidenten met vuurwerk te voorkomen.

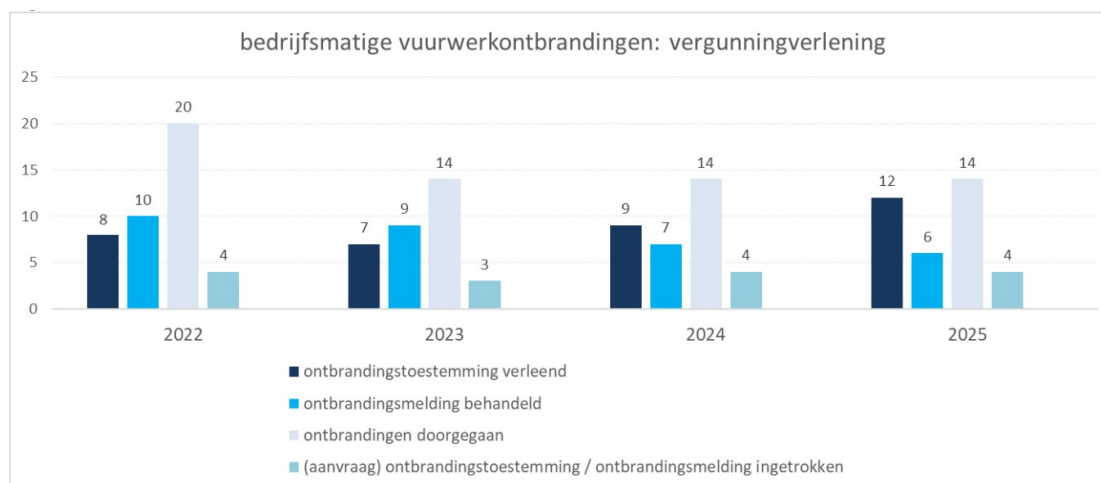
Beoogd maatschappelijk effect (subdoel):

Regionale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Vuurwerkinrichtingen	Vuurwerk wordt veilig opgeslagen en behandeld.	 Voldoet grotendeels

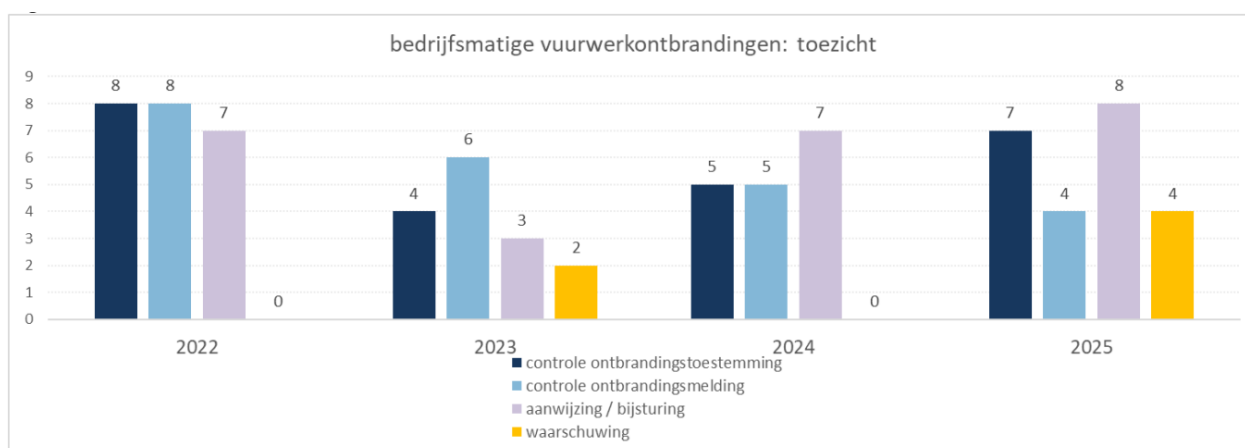
Bedrijfsmatige vuurwerkontbrandingen.

In 2025 zijn vijftien aanvragen voor een ontbrandingstoestemming ingediend, waarvan er twaalf zijn verleend. Er zijn zes ontbrandingsmeldingen ingediend. Inspecteurs van RUD Zeeland controleerden elf ontbrandingen. Er zijn vier formele waarschuwingen gegeven. Ook zijn acht aanwijzingen gegeven, waardoor (verdere) overtredingen, met bijbehorende risico's, werden voorkomen.

Figuur 4 geeft een beeld van het aantal en soort toestemmingen en het aantal ontbrandingen bij vuurwerkontbrandingen over de periode 2022-2025. Figuur 5 geeft een beeld van het toezicht bij vuurwerkontbrandingen.

Figuur 4. Het aantal en soort toestemmingen en het aantal ontbrandingen bij vuurwerkontbrandingen over de periode 2022-2025, RUD Zeeland

Figuur 5. Toezicht bij vuurwerkontbrandingen, RUD Zeeland

5.5. Bodem (saneringen, opslag van grond, bagger)

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel):

Lokale prioriteit	Subdoel	Stand van zaken
Bodem	In 2030 zijn alle onaanvaardbare risico's bij het huidige gebruik van de zogenaamde spoedlocaties bodem gesaneerd of beheersbaar gemaakt.	 Voldoet
Bodem	Sanering van historische spoedopgaven	 Voldoet
Bodem	PFAS in de bodem (aandachtlocaties)	 Voldoet grotendeels

In Zeeland zijn op alle spoedlocaties voor de mens onaanvaardbare risico's weggenomen of beheerst, van de vijftien locaties in 2025 zijn er zeven afgerond en voor de overige acht lopen nog saneringen of onderzoeken, waardoor in totaal 47% is afgerond. Sinds januari 2025 is DCMR verantwoordelijk voor de volledige (Wabo) Wet algemene bepalingen omgevingsrecht -adviestaak Bodem voor de Zeeuwse RIE-4 en

Seveso-bedrijven. In april 2025 is daar de uitvoering van de taken op grond van de Wet bodembescherming aan toegevoegd. Voor meer informatie wordt verwezen naar de Monitoringsrapportage 2025 van het Milieuprogramma 2023-2027 en de Eindrapportage 2025 DCMR.

PFAS in de bodem

In 2025 zijn de resultaten van het historisch onderzoek naar PFAS-aandacht locaties verder geanalyseerd en vertaald in een concrete selectie van verdachte locaties. Op basis hiervan zijn perceeleigenaren benaderd met een aanbod voor vrijwillig bodemonderzoek gericht op PFAS. Daarnaast zijn de voorbereidingen getroffen voor de uitvoering van het bodemonderzoek, waaronder de afstemming met betrokken gemeenten, het vaststellen van de onderzoek locaties en het verstrekken van de opdracht aan een uitvoerende partij. Hiermee is de basis gelegd voor de daadwerkelijke uitvoering van het onderzoek, die in 2026 zal starten.

5.6. Lucht

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Regionale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Lucht	Gezondheidswinst door vermindering van concentraties luchtvervuilende stoffen	 Voldoet

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) brengt tweejaarlijks een voortgangsrapportage uit over de gezondheidswinst door verbeterde luchtkwaliteit. In 2024 verscheen de tweede rapportage. Hieruit blijkt dat de gezondheidseffecten van luchtvervuiling in 2030 naar verwachting afnemen ten opzichte van 2016, mits de geplande maatregelen worden uitgevoerd. De volgende doorrekening en derde rapportage volgen in 2026. In 2025 zijn er geen overschrijdingen (Europese grenswaarden) geweest op de Zeeuwse meetstation. De industriële emissies in Zeeland is voor de meeste stoffen in 2025 gedaald. Voor meer informatie zie Eindrapportage 2025 DCMR.

5.7. Circulaire economie (Lokale prioriteit)

Beoogd maatschappelijk effect subdoel

Lokale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Circulaire economie	De helft van de grondstoffen die in Zeeland worden gebruikt, is in 2030 hernieuwbaar of al eerder gebruikt.	 Voldoet niet geheel

DCMR heeft een pilot gestart voor het opnemen van voorschriften op circulariteit in vergunningen, met een focus op grondstoffenefficiëntie. Er is kennisatelier ingericht dat andere omgevingsdiensten zal betrekken om te beoordelen hoe binnengekomen rapporten moeten worden geëvalueerd. Dit helpt bij het ontwikkelen van de benodigde expertise om de nieuwe voorschriften effectief te kunnen beoordelen. De provincie Zeeland en de omgevingsdiensten hebben bijgedragen aan kennisontwikkeling en er zijn verkenningen gedaan naar grondstof efficiëntie.

5.8. Luchtvaart (Lokale prioriteit)

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Lokale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Verlenen Luchthavenregelingen en Luchthavenbesluiten (vergunningen)	Reguleren van luchtvaart en voorkomen en verminderen van overlast luchtvaart.	 Voldoet
Toezicht en handhaving op Luchthavenregelingen en Luchthavenbesluiten	Zorgdragen dat de vergunning wordt nageleefd.	 Voldoet
Het volgen van landelijke ontwikkelingen	Landelijke ontwikkelingen vertalen naar regionaal beleid.	 Voldoet
Evaluatie van TUG-beleid	Actuele kaart helikopter landingsplaatsen.	 Voldoet

In 2025 zijn acht klachten ontvangen (bron: Klachtenoverzicht luchtvaart Zeeland 2025). Uit onderzoek is gebleken dat er geen overtredingen hebben plaatsgevonden. Ter vergelijking: in 2024 ontving de Provincie Zeeland negentien klachten over luchtvaart. Deze hadden allemaal betrekking op vliegverkeer in de lucht. Voor dit type klachten is de Provincie Zeeland geen bevoegd gezag; haar bevoegdheid beperkt zich tot activiteiten op het vliegveld, zoals het starten en landen van luchtvaartuigen.

5.9. Geluid (Lokale prioriteit)

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

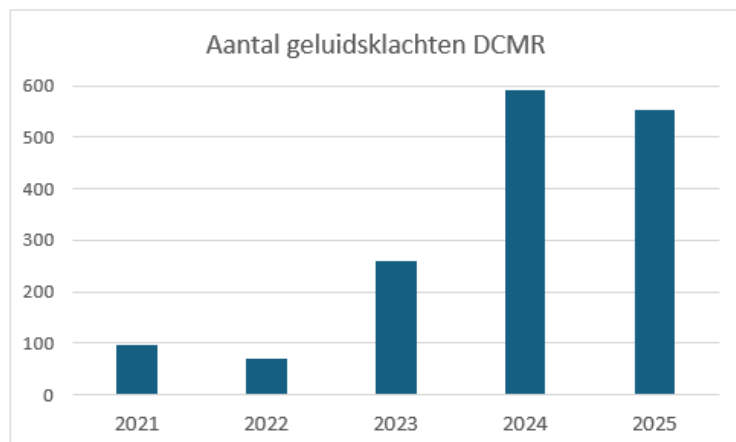
Acceptabel geluidniveau behouden en beperken van de uitbreiding van geluidsproductie.

Lokale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Geluid	Aantal unieke geluidsklachten In 2026 zijn alle geluidsvoorschriften in de vergunning actueel	 Voldoet niet

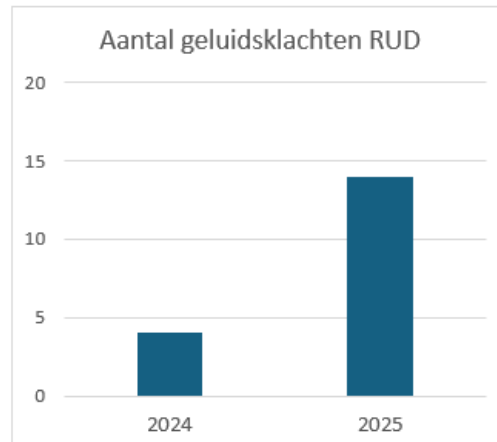
Het aantal klachten dat door de omgevingsdiensten is ontvangen, is weergegeven in de onderstaande grafieken. Het hoge aantal klachten bij de DCMR wordt veroorzaakt door één bedrijf. Vastgesteld is dat de voorschriften niet worden overtreden. Een gerichte aanpak in samenspraak met het bedrijf en omwonenden is in 2025 in gang gezet (zie Eindrapportage 2025 DCMR, hoofdstuk 5 Geluid).

De trend van de afgelopen jaren laat een sterk oplopend aantal klachten zien. De cijfers tonen aan dat geluidsoverlast vanuit provinciale bedrijven steeds meer aandacht vraagt. Daarom blijven de provincie en

de betrokken omgevingsdiensten in gesprek met bewoners en bedrijven om de oorzaak van de overlast beter te begrijpen en samen te werken aan oplossingen.

Figuur 6. Aantal ontvangen geluidsklachten door DCMR

Figuur 7. Aantal ontvangen geluidsklachten door RUD Zeeland

5.10. Stiltegebieden (Lokale prioriteit)

Volgens de Omgevingswet moet de Provincie stiltegebieden aanwijzen in de Omgevingsverordening en ervoor zorgen dat het daar stil blijft. In Zeeland liggen deze stiltegebieden in natuurgebieden.

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Lokale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Stiltegebieden	De nieuwe, in 2026, aangewezen stiltegebieden zijn echt stil	 Voldoet grotendeels

Dit jaar is gewerkt aan de lokale prioriteit stiltegebieden, met als doel dat de in 2026 aan te wijzen gebieden daadwerkelijk stil zijn. Een projectgroep is gestart om het stiltebeleid en de begrenzing van de stiltegebieden te actualiseren. In deze projectgroep werken gemeenten en groene organisaties samen. Er is een inventarisatie uitgevoerd van de huidige situatie en knelpunten. Ook is begonnen met de voorbereiding van nieuwe geluidsnormen die in 2026 worden vastgesteld. De opbrengsten van dit traject worden meegenomen in de actualisatie van de Omgevingsverordening.

5.11. Lichthinder en duisternis (Lokale prioriteit)

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Lokale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Lichthinder en duisternis	Beperken en voorkomen van lichtverontreiniging en bevorderen en behouden van duisternis als kernkwaliteit van Zeeland.	 Voldoet

5.12. Borgen van middelen en kwaliteit thema Milieu

In hoofdstuk 11 zijn de rapportages van de omgevingsdiensten opgenomen, met daarin de verantwoording van de urenrealisatie en het financiële resultaat over het kalenderjaar 2025.

6. Water

De doelen voor oppervlakte- en grondwaterkwaliteit staan in het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 en volgen Europese regels zoals Kaderrichtlijn Water (KRW), grondwaterrichtlijn (GWR) en de Omgevingswet. Het Milieuprogramma 2023-2027 werkt de chemische waterkwaliteit uit, met focus op indirecte lozingen en effluenthergebruik; de volgende paragrafen tonen hoe VTH in 2025 is ingezet om het beoogde effect te bereiken.

6.1. Waterkwaliteit

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Lokale prioriteit	Subdoel	Resultaten
Waterkwaliteit	Verbeteren van de waterkwaliteit	 Voldoet
Waterkwaliteit	Aandacht voor het morsen van plastic korrels bij bedrijven.	 Voldoet
Waterkwaliteit	Verhogen van de beschikbaarheid (zoet)water	 Geen oordeel mogelijk

In 2025 hebben DCMR en RUD Zeeland de controlemetingen op indirecte lozingen door bedrijven voortgezet. Met bedrijven die PFAS in hun afvalwater lozen, is intensief overleg gevoerd over monitoring en reductie. DCMR heeft alle indirecte lozingen binnen haar bevoegd gezag gescreend op het voorkomen van KRW-probleemstoffen in het stroomgebied van de Schelde. RUD Zeeland is dit proces gestart, maar rondt dit in 2026 af. Op basis van de resultaten worden de meetprogramma's voor controlebemonsteringen aangepast, zowel voor KRW-stoffen als PFAS. Binnen de werkgroep Emissies en Waterkwaliteit werken de Zeeuwse overheden samen aan een betere grip op indirecte lozingen. In 2025 is een tool ontwikkeld om potentiële lozers van KRW-stoffen en ZZS in beeld te brengen. Deze vormt de basis voor een gerichte strategie en aanvullende bemonsteringen in 2026.

In 2025 hebben we het voorkomen van plastic-korrelvervuiling structureel verankerd in vergunningverlening en toezicht, met bedrijven die verplicht worden morsingen te voorkomen en direct op te ruimen.

Op basis van de in 2025 beschikbare kennis is het nog onduidelijk of het mogelijk is een vergunning af te geven voor het hergebruik van effluent afkomstig van een rioolwaterzuiveringsinstallatie in de landbouw voor het verhogen van de beschikbaarheid van zoetwater. Verder onderzoek wordt uitgevoerd.

6.2. Waterkwantiteit

Dit thema is in het kader van VTH voor de Provincie Zeeland niet van toepassing.

6.3. Zwemwater (Lokale prioriteit)

Provincie Zeeland wijst zwemwaterlocaties aan, kent zwemwaterfuncties toe en ziet toe op veiligheid en hygiëne, inclusief zwembaden. Wij werken aan beleid en samenwerking voor veilige, schone zwemwateren. De Europese zwemwaterrichtlijn (2006) is vertaald in de Omgevingswet, het Bkl en het Bal. Alle uitvoerende en VTH-taken liggen bij RUD Zeeland. De volgende paragrafen tonen hoe VTH in 2025 is ingezet om lokale prioriteiten en het beoogde maatschappelijk effect te realiseren.

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Lokale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Veilig zwemmen in oppervlaktewater	Zorgdragen voor veilige en schone zwemwaterlocaties samen met de andere betrokken overheden	 Voldoet
Veilig zwemmen in zwembaden	Zorgdragen voor veilige en schone zwembaden samen met de uitbaters	 Voldoet grotendeels
Communicatie richting publiek	Heldere communicatie	 Voldoet

In juni 2025 is de 'werkgroep zwembaden' gestart naar aanleiding van nieuwe waterkwaliteitseisen uit de Omgevingswet. Toezichthouders en exploitanten hebben behoefte aan eenduidige interpretatie van deze eisen en aan inzicht in passende maatregelen bij overschrijdingen. De werkgroep ontwikkelt en ontsluit kennis over effectieve maatregelen, technische haalbaarheid en gezondheidsrisico's, ter ondersteuning van zorgvuldig toezicht en handhaving. Provincie Zeeland fungeert als opdrachtgever.

6.4. Borgen van middelen en kwaliteit thema Water

In hoofdstuk 11 zijn de rapportages van de omgevingsdiensten opgenomen, met daarin de verantwoording van de urenrealisatie en het financiële resultaat over het kalenderjaar 2025.

7. Natuur

De Provincie Zeeland is verantwoordelijk voor het beschermen van de Zeeuwse natuur. De bescherming bestaat uit de onderdelen gebiedsbescherming (van Natura 2000-gebieden), soortenbescherming en de bescherming van houtopstanden. Toezicht en handhaving voor natuur is gemandateerd aan RUD Zeeland. In de volgende paragrafen is voor de regionale en lokale prioriteiten uitgewerkt wat het beoogde maatschappelijk effect is en hoe VTH in 2025 is ingezet om dat effect te realiseren.

7.1. Hinderlijk verblijf in natuurgebieden/zeeweringen

Dit thema is in het kader van VTH voor de Provincie Zeeland niet van toepassing.

7.2. Natuurbrandrisico

Dit thema is in het kader van VTH voor de Provincie Zeeland niet van toepassing.

7.3. Gebiedsbescherming/ behoud natuurwaarden

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Lokale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Gebiedsbescherming/ behoud natuurwaarden	Zichtbare toezicht- en handhavingsinspanningen op gebiedsbescherming (ook naar de maatschappij)	 Voldoet

7.4. Soortenbescherming

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Lokale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Soortenbescherming	Dieren worden niet opzettelijk gedood, gevangen of verstoord Rust- en verblijfplaatsen van dieren worden niet vernield of beschadigd Planten en hun groeiplaats worden niet vernield of beschadigd	 Voldoet

De landelijke verduurzamingsopgave en de bouw van extra woningen leiden tot een sterke toename van activiteiten waarbij risico's ontstaan voor gebouw bewonende flora en fauna. Om overtredingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen worden steeds vaker soortenmanagementplannen (SMP's) ingezet. De provincie heeft hierbij een duidelijke taak in het toetsen van vergunningaanvragen, het adviseren over SMP's, en het toezicht houden op naleving. Door de groeiende hoeveelheid aanvragen en de complexiteit van SMP-toetsingen is het afgelopen jaar regelmatig niet gelukt om beoordelingen binnen de wettelijke termijnen af te ronden. Daarnaast vraagt dit werkveld om gespecialiseerde ecologische kennis binnen zowel vergunningverlening als handhaving. Daarom is in 2025 gestart met het uitbreiden van de capaciteit om deze wettelijke provinciale taken structureel en zorgvuldig te kunnen uitvoeren.

7.5. Kappen van bomen/ houtopstanden (Lokale prioriteit)

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Lokale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Bescherming van houtopstanden	Behoud van oppervlakte en kwaliteit bomen en beplanting in de provincie Zeeland	 Voldoet

7.6. Naleving regels in aandachtsgebieden natuur (Lokale prioriteit)

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Lokale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Extra toezicht en handhaving vanuit SPUK (subsidie specifieke uitkering)-programma natuur	Schelpdieren rapen in de Oosterschelde en Grevelingen. Aandacht voor gebieden met toegangsbeperking (TBB-gebieden) en voor het toegestane maximum van 10 kilogram per persoon per dag Naleving van regels bij kitesurfen in de Oosterschelde en Grevelingen Naleving van regels door recreanten in de Kop van Schouwen	 Voldoet

7.7. Regie op groene handhaving (Lokale prioriteit)

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Lokale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Regie groene handhaving	Opstellen handhavings-uitvoeringsprogramma (HUP) en samenwerking met de andere partners groene handhaving	 Voldoet niet
Regie groene handhaving	Handhavingskalender natuur	 Voldoet niet
Regie groene handhaving	Actualiseren vastgestelde samenwerkingsovereenkomst toezichtkringen	 Voldoet niet

In 2025 hebben de Provincie en RUD Zeeland samengewerkt aan een optimalisatieplan Natuurtoezicht en handhaving. In 2026 ligt de focus op de implementatie van dit optimalisatieplan. Daarnaast wordt in 2026 gewerkt aan het actualiseren van de vastgestelde samenwerkingsovereenkomsten.

Een van de aandachtspunten uit het optimalisatieplan, die als niet optimaal naar voren kwam, is de belegging van de regierol op natuurtoezicht en handhaving binnen de RUD Zeeland. Geconstateerd is dat het wenselijk is om de rol van regisseur natuurtoezicht en handhaving weer binnen de Provincie zelf te beleggen. Zo kan beter de koppeling gemaakt worden tussen de inhoudelijke natuurdoelen en prioriteiten, en kan de regierol richting ketenpartners in toezicht en handhaving efficiënter worden ingericht. Omdat er in 2025 veel aandacht is besteed aan duurzame optimalisatie, is er minder aandacht

gegaan naar het ontwikkelen van de jaarlijkse documenten zoals het Handhavings-uitvoeringsplan en een jaarkalender.

7.8. Vergunningverlening (Lokale prioriteit)

Door landelijke ontwikkelingen rondom stikstof staan vergunningverlening en handhaving onder grote druk. Nieuwe juridische uitspraken maken dat ook eerder vergunde of meld plichtige activiteiten opnieuw beoordeeld moeten worden, wat de werkdruk verder vergroot.

7.9. Borgen van middelen en kwaliteit thema Natuur

In hoofdstuk 11 zijn de rapportages van de omgevingsdiensten opgenomen, met daarin de verantwoording van de urenrealisatie en het financiële resultaat over het kalenderjaar 2025.

8. Leefbaarheid

Dit thema is in het kader van VTH voor de Provincie Zeeland niet van toepassing.

9. Samenwerking

In de probleem- en risicoanalyse zijn enkele thema's van samenwerking opgenomen. In de volgende paragrafen geven we aan hoe Provincie Zeeland bijdraagt aan deze samenwerkingsthema's.

9.1. Ondermijning

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Regionale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Ondermijning	Tegengaan van ondermijnende activiteiten	 Geen oordeel mogelijk
Lokale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Bevorderen van integere besluitvorming door bevoegd gezag (Bibob)	Voorkomen van faciliteren strafbare feiten en investeren crimineel geld, via vergunning	 Voldoet grotendeels

In 2025 zijn door de Provincie Zeeland zeven Bibob onderzoeken uitgevoerd en afgerond voor omgevingsvergunningen. Deze hebben niet tot maatregelen in de zin van de Wet Bibob geleid (intrekking, weigering of voorschriften). Een trend die vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet zichtbaar lijkt te worden - met name vanuit RUD Zeeland - is dat er minder vergunningaanvragen worden gedaan door bedrijven die onder bevoegd gezag van Gedeputeerde Staten (GS) vallen. Dit betekent ook een daling van het aantal Bibob onderzoeken.

In 2025 is door Provincie Zeeland gewerkt aan een nieuwe Bibob beleidsregel, die in december 2025 door het college van GS is vastgesteld. Daarin is een signaalgerichte benadering uitgewerkt om te bepalen wanneer een Bibob onderzoek plaatsvindt. Dit in tegenstelling tot het voorgaande beleid dat uitging van standaard toetsing van elke vergunningaanvraag in een bepaalde risicobranche. Doel van het nieuwe beleid is tot een meer gerichte inzet van de Wet Bibob te komen. Dit beleid zal voor een proefperiode van een jaar (2026) worden uitgevoerd.

De Provincie Zeeland was ook in 2025 lid van de regionale Bibob kamer Zeeland, waarin het inzet op meer samenwerking, uniformiteit (waar mogelijk) en kennisdeling met gemeenten in Zeeland.

Verder is via het Casusoverleg Zeeland een inventarisatie uitgevoerd onder de Zeeuwse ketenpartners om te verkennen of er belangstelling bestaat voor het gezamenlijk opstellen van een Zeeuws Dreigingsbeeld. De reacties hierop waren positief. In 2026 krijgt dit traject een vervolg, in nauwe samenwerking met het Functioneel Parket.

Tot slot is in 2025 een start gemaakt met het uitvoeren van integrale controles door RUD Zeeland, waarbij signalen van ondermijnende (milieu)criminaliteit de focus hebben en waar RUD Zeeland zich richt op bedrijven die onder het bevoegd gezag van GS vallen (naar voorbeeld van de Zeeuwse gemeenten die ook integrale controles uitvoeren op ondermijning). In 2026 wordt dit verder uitgewerkt, waarbij het streven is dat het Zeeuws dreigingsbeeld (zie alinea hiervoor) uiteindelijk de voedingsbodem wordt voor meer risicogerichte controles.

9.2. Beleidsafstemming

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Regionale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Beleidsafstemming	Zeeuwse VTH-partners zorgen voor een eenduidige uitvoering van VTH-taken	 Voldoet

In samenwerking met onze Zeeuwse partners (gemeenten, Waterschap Scheldestromen, Openbaar Ministerie, Zeeuwse natuurorganisaties, Veiligheidsregio Zeeland en GGD) is gedurende 2025 het voormalige VTH-beleid geactualiseerd.

Daarbij zijn de volgende zaken gewijzigd:

- Regionaal is tot een (vernieuwde) probleem- en risicoanalyse gekomen (zie verder hoofdstuk 10).
- Het regionale protocol Casemanagement is geactualiseerd naar de Omgevingswet.
- De regionale Zeeuwse leidraad “richtlijn begunstigingstermijnen en dwangsombedragen 2025” is geactualiseerd.
- Aangesloten wordt bij de landelijke ‘Handreiking actieve publicatie handhavingsbeschikkingen’ geschreven door Seveso omgevingsdiensten en de handreiking ‘Openbaarheid van milieu-informatie en emissiegegevens’ geschreven door ministerie van infrastructuur en Waterstaat.
- Er wordt naar in het U&H beleid nu rechtstreeks verwezen naar:
 - Het Uitvoeringskader BRIKS (bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen) in verband met de uitvoering van BRIKS taken voor Provinciale bedrijven door zowel RUD Zeeland als DCMR.
 - De Beleidsregel Bibob Provincie Zeeland.
 - Beleidsregel bestuurlijke boete Seveso-inrichtingen in verband met de toepassing hiervan door DCMR.

Eind 2025 hebben wij dit nieuwe Uitvoerings- en Handhavingsbeleid 2025 vastgesteld, waarbij we ook meer zijn aangesloten bij de terminologie vanuit de Omgevingswet en wat onder meer direct terugkomt in de titel van de beleidsnota. De Zeeuwse gemeenten en het Waterschap Scheldestromen hebben eveneens eind 2025/ begin 2026 het geactualiseerde U&H beleid 2025 vastgesteld. Daarnaast hebben alle partijen hebben tweemaal deelgenomen aan de AOOR overleggen in opmaat naar de bestuurlijke beleidsafstemming in de BOOR overleggen (eveneens tweemaal in 2025).

9.3. Ketentoezicht

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Regionale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Ketentoezicht	Vastleggen van afspraken in welke gevallen er in welke mate ketentoezicht plaatsvindt, en hiertoe ook bindende afspraken maken	 Voldoet grotendeels

In 2025 hebben RUD Zeeland en de Veiligheidsregio Zeeland gezamenlijk toezicht uitgevoerd bij risicorelevante bedrijven. Vijftien bedrijven zijn geselecteerd, elf controles zijn gezamenlijk uitgevoerd.

Ondernemers kregen in een bezoek inzicht in zowel milieu- als brandveiligheidsaspecten, wat leidde tot meer bewustwording en een grote bereidheid om verbeteringen door te voeren. Bij vrijwel alle bedrijven zijn meerdere aandachtspunten of overtredingen vastgesteld. De gezamenlijke aanpak gaf een vollediger beeld van de risico's en verantwoordelijkheden. De samenwerking tussen beide organisaties verliep efficiënt. Inspecteurs vonden elkaar sneller, afspraken werden tijdig gemaakt en expertise werd gedeeld. De aanpak is geëvalueerd en wordt in 2026 voortgezet en verder versterkt (bron: RUD Zeeland nieuwsbrief, maart 2026).

Binnen de regio Zeeland dient, zowel in samenwerking met alle partners als door RUD Zeeland, ketentoezicht nog nader versterkt en ingevuld worden. De regionale uitwerking van de (nieuwe) prioriteiten biedt kansen om dit daarin mee te nemen. Verder heeft RUD Zeeland in haar Plan van Aanpak Robuuste RUD ketentoezicht als te ontwikkelen taak opgenomen en zijn 4 fte's voorzien om uitvoering te gaan geven aan de taak.

9.4. Uitwisseling expertise

Beoogd maatschappelijk effect (subdoel)

Regionale prioriteit	Subdoel	Resultaat
Uitwisseling expertise en informatie	Expertise wordt uitgewisseld zodat niet iedereen het wiel hoeft uit te vinden	 Voldoet grotendeels

Zoals onder paragraaf 9.2 Beleidsafstemming opgenomen, is er in Zeeland sprake van onderlinge afstemming, zoals op beleidsvlak en stemmen onze omgevingsdiensten voor de uitvoering van hun uitvoering af met diverse ketenpartners en landelijk met bijvoorbeeld andere omgevingsdiensten en toezichthoudende partijen voor samenwerking en uitwisseling van expertise. Echter in Zeeland kunnen we dit met onze partners van het AOOR/BOOR nog versterken. In 2026 wordt daarom vanuit het Regieteam U&H weer sterker ingezet op werkgroepen met bemensing vanuit betrokken partijen om uitwerking van producten uit het U&H beleid, gezamenlijk projecten, samenwerking en uitwisseling van expertise te bevorderen.

9.5. Inhoudelijke samenwerkingsprojecten

Onze omgevingsdiensten werken op diverse thema's en onderwerpen samen met andere VTH-partners, zowel op bestuursrechtelijk als strafrechtelijk gebied. Hierbij kan gedacht worden aan de Zeeuwse gemeenten, Waterschap Scheldestromen, Rijkswaterstaat, Veiligheidsregio Zeeland, Politie, opsporingsdiensten en diverse Zeeuwse natuurorganisaties, waaronder Staatsbosbeheer, Zeeuws Landschap, Natuurmonumenten etc.

In 2025 heeft viermaal het Casusoverleg Zeeland² plaatsgevonden. In het Casusoverleg van december is voorgesteld om gezamenlijk een ketencasus te evalueren waarin partners onderling afhankelijk van elkaar zijn (geweest). Dit project heeft als doel het versterken van de keten van vergunningverlening, toezicht en handhaving door gezamenlijk te leren en de afstemming te verbeteren. Daarbij wordt, ongeacht formele bevoegdheden, gestreefd naar een gezamenlijke start en brede betrokkenheid.

Als pilot is gekozen voor een ketenproject rondom grondstromen. Dit initiatief sluit aan bij een landelijk traject ter versterking van de samenwerking tussen bestuursrecht en strafrecht in het VTH-stelsel en

² Op tactisch niveau afstemming tussen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke partners op het gebied van milieu, natuur, water en ketens in Zeeland.

wordt ondersteund door twee kwartiermakers in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Een (deels fictieve) casus dient daarbij als uitgangspunt om terug te kijken op rollen en betrokkenheid van bevoegde gezagen, toezichthouders en handhavende partijen. Dit project heeft als doel om gezamenlijk te leren en de gehele keten van vergunningverlening, toezicht en handhaving te versterken, betere afstemming te realiseren en informatiepositie voor toekomstige projecten te versterken. Hoewel niet alle partijen in iedere fase formeel bevoegd gezag zijn, is het uitgangspunt om vanaf de start gezamenlijk op te trekken. Op die manier wordt gestreefd naar een zo breed mogelijke betrokkenheid en het benutten van ieders kennis en ervaring.

9.6. Borgen van middelen en kwaliteit thema Samenwerking

Alle betrokken partijen zijn aangesloten bij de overlegvormen (AOOR/BOOR, Casusoverleg Zeeland), zijn vertegenwoordigd in het Regieteam U&H en nemen deel aan de werkgroepen en workshops hieruit voortvloeiend. Financieel heeft Provincie Zeeland € 10.000 in 2025 bijgedragen (gemeenten elk € 2000). Verder faciliteren wij vanuit Provincie Zeeland deze overleggen middels invulling van voorzitterschap en levering van secretaris en het organiseren van de facilitaire zaken, zoals overlegruimte, afhandeling facturen externe inhuur etc. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden zijn circa 3 Provinciale medewerkers betrokken.

10. Ontwikkelingen en vooruitblik

Capaciteit

Zoals verwacht heeft krapte op de arbeidsmarkt weerslag gehad op de uitvoering van de VTH-taken en werkzaamheden bij zowel onze beide omgevingsdiensten alsook bij de uitvoering van VTH-taken door Provincie Zeeland zelf. Er zijn daardoor keuzes gemaakt bij de uitvoering van VTH-taken op welke taken en met diepgang zaken zijn uitgevoerd.

Robuustheid omgevingsdiensten

Per april 2026 moeten onze twee omgevingsdiensten RUD Zeeland en DCMR voldoen aan de robuustheidscriteria voortkomend uit het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel. Daartoe hebben beide omgevingsdiensten eind 2025 een laatste voortgangsrapportage opgesteld en ingediend bij ministerie van I&W. Beide omgevingsdiensten verwachten te kunnen voldoen aan de robuustheidscriteria. RUD Zeeland moet groeien met ongeveer 40 fte. Het aantrekken van bekwaam personeel, in kennis en ervaring, blijkt een hele uitdaging te zijn. Hierin is RUD Zeeland niet uniek. Het betekent wel dat men extra moet investeren in een inwerkperiode en de nodige begeleiding en opleiding alvorens een nieuwe medewerker adequaat kan worden ingezet. Bij DCMR betroffen de verbeterpunten de innovatieagenda en het innovatiebudget. Door DCMR is hiertoe een innovatieagenda opgesteld en 1% budget aan de beleidsbegroting 2026 toegevoegd waarmee wordt voldaan aan de gestelde robuustheidscriteria. Ook RUD Zeeland moet deze onderwerpen nog uitwerken.

Herziening Milieuprogramma

Het Milieuprogramma 2023-2027 wordt jaarlijks bijgesteld, onder meer als gevolg van veranderende wetgeving en/of nieuwe inzichten. Tegelijkertijd is er een start gemaakt met de voorbereidingen van een nieuw Milieuprogramma voor de periode na 2027. Daarbij wordt binnen de Provincie Zeeland, in samenwerking met onze omgevingsdiensten, gewerkt aan een verdere doorontwikkeling naar meer outcome-gerichte uitvoering en monitoring van VTH-taken. Hiertoe is een project gestart waarin wordt beoordeeld in hoeverre de huidige indicatoren daadwerkelijk onderbouwd kunnen worden met beschikbare data en informatie.

Regionale prioriteiten

De nieuwe gezamenlijke regionale prioriteiten op het gebied van uitvoering en handhaving maken onderdeel uit van het Uitvoerings- en Handhavingsbeleid Zeeland 2025. Deze prioriteiten zijn in 2025 voorgelegd aan de regionale bestuurders binnen het BOOR. Dit heeft geleid tot de volgende top zes van geprioriteerde thema's:

1. Integraal beleid
2. Vergunningen actueel
3. Toezicht en ondermijning
4. Waterkwaliteit
5. Brandgevaar en calamiteiten
6. Biodiversiteit

De regionale werkgroep prioritering, bestaande uit een afvaardiging van de betrokken partners en onder leiding van het Regieteam U&H, werkt deze prioriteiten vanaf 2026 nader uit en zorgt daarbij voor een concrete doorvertaling van de prioriteiten naar uitvoerbare doelen, acties en indicatoren en waarbij wordt ingezet op een gezamenlijke aanpak.

11. Concluderend overzicht inzet op alle thema's

In onderstaande tabel zijn de benodigde en beschikbare hoeveelheid uren en middelen voor alle thema's op een rij gezet, zoals ingebracht bij onze omgevingsdiensten.

Begroting en realisatie 2025 DCMR

	Begroting 2025 (€)	Realisatie 2025 (€)	Financieel resultaat 2025 (€)	Afwijking in %
Inzet uren reguliere taken	4.738.027	4.789.460	-51.434	1,1%
Materiële lasten	141.480	145.831	-4.351	3%
Inhuur RUD Zeeland	56.056	78.752	-22.696	40%
Programma CE en ET	30.000	30.000		
Totale opdracht 2025	4.965.563	5.014.043	-78.480	1,6%
Totale uren werkplan	34.795	35.390	595	1,7%

Begroting en realisatie 2025 RUD Zeeland

	Begroting 2025 (€)	Realisatie 2025 (€)	Financieel resultaat 2025 (€)	Afwijking in %
Inzet uren reguliere taken	7.052.691	5.586.471		
Materiële lasten	664.725	1.165.990		
Totale opdracht 2025	7.717.416	6.752.461	-964.955	38%

12. Bijlagen

12.1. *Bijlage Afkortingenlijst*

AOR	Ambtelijk overleg omgevingsrecht
BAL	Besluit activiteiten leefomgeving
Bibob	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BOOR	Bestuurlijk overleg omgevingsrecht
BRIKS	Bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen
CO ₂	Koolstofdioxide
DCMR	Dienst centraal milieubeheer Rijnmond
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdiensten
GS	Gedeputeerde Staten
GWR	Grondwater richtlijn
HUP	Handhavingsuitvoeringsprogramma
I&W	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
KRW	Kaderrichtlijn water
MBA's	Milieubelastende activiteiten
OW	Omgevingswet
PFAS	Per- en polyfluoralkylstoffen
PGS	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen
RIE-4	Zware categorie bedrijven onder de richtlijn industriële emissies
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RUD	Regionale uitvoeringsdienst Zeeland
SMP	Soortenmanagementplannen
SPUK	Subsidie Specifieke uitkeringen
TBB	Toegangsbeperkingsbesluit
TUG	Ontheffing tijdelijk en uitzonderlijke gebruik luchtvaartuigen
VTH	Vergunningverlening toezicht en handhaving
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WESP	Wet Electrostatic Precipitator

12.2. *Rapportage Kwaliteitscriteria 3.0*